

Motion till riksdagen

1988/89:Sk39

av Kjell Johansson (fp)

med anledning av prop. 1988/89:71 om begränsad
avdragsrätt för vissa reaförluster

Regeringen föreslår i propositionen nya regler för beräkning av avdrag för realisationsförluster på aktier och andra värdepapper som avyttras fr.o.m. i år. I propositionen föreslås att rätten till avdrag för reaförluster på aktier samt andra värdepapper, andelar och rättigheter som beskattas enligt aktievinstreglerna skall begränsas till 40 % redan från innehavsdagen. Det innebär att reavinstskatten för s.k. korta aktieinnehav förändras på så sätt att vinst skall beskattas till 100 % medan endast 40 % av en förlust får dras av. Detta medför att en faktisk förlust kan leda till en skattepliktig vinst.

I denna motion beskrivs de övergångsproblem som kan leda till att en faktisk retroaktivitet införs i beskattningen för dem som enligt hittills gällande bestämmelserna före utgången av 1988 har försålt aktier efter ett offentligt erbjudande om aktieförvärv.

Vid reavinstbeskattning av aktier och annan lös egendom som beskattas enligt reglerna i 35 § 3 mom. kommunalskattelagen (1928:370) har hittills innehavstiden varit avgörande för hur stor del av en vinst som är skattepliktig respektive hur stor del av en förlust som är avdragsgill (mot andra reavinster). Enda undantaget härifrån har gällt andelar i handelsbolag där reglerna ändrades nyligen (SFS 1988:1518).

Vid försäljning efter offentliga erbjudanden om förvärv av aktier vilka normalt avser noterade bolag, gällde enligt tidigare fast etablerad och väl känd praxis att innehavstiden bröts den dag då den enskilde aktieägaren accepterade erbjudandet genom att anmälan lämnades till bank eller annan i enlighet med villkoren i erbjudandet. Var och en fick alltså sin "egen" individuella avyttringsdag. Denna dag blev också styrande för vilka skatte-regler som skulle gälla för beräkningen av storleken på den skattepliktiga reavinsten alternativt avdragsgilla reaförlusten.

Enligt "första kronans princip" – den s.k. kontantprincipen – sker beskattningen det år då köpeskillingen utbetalas.

Om dessa principer alltså hade varit gällande skulle de aktieägare som accepterat offentliga erbjudanden om aktieköp före årsskiftet, men där erbjudandet pågått under en period som sträcker sig över årsskiftet 1988/89, ha fått räkna fram sin skattepliktiga vinst respektive avdragsgilla förlust enligt de gamla bestämmelserna. Aktieägare med förluster på yngre aktier som lämnat in dessa aktier för överlåtelse enligt erbjudandet före årsskiftet hade då fått fram en "reducerad" reaförlust motsvarande skillnaden mellan det egna faktiska anskaffningsvärdet och det avyttringspris som RSV så

småningom kan komma att anvisa. Denna reaförlust hade fullt ut kunnat dras mot reavinster under inkomståren 1989–1994.

Mot. 1988/89
Sk39

Under hösten 1988 har RSV funderat över om inte Näringslivets Börskommittés nya rekommendationer rörande offentligt erbjudande om aktieförvärv borde föranleda en ändring av tidigare anvisade principer för hur avyttringsdagen skall fastställas. Dessa funderingar ledde fram till att RSV den 7 december 1988 fattade beslut om vissa anvisningar rörande Modos bud på Holmen och Iggesund.

Enligt Modo-anvisningen bör avyttring anses ha skett den dag Modo i enlighet med villkoren i erbjudande offentliggjort att förutsättningarna för affärens genomförande uppfyllts eller längst till den förlängda anmälningstidens utgång. Här synes alltså alla aktieägare som lämnade in sina aktier under den ursprungliga anmälningstiden ha fått samma avyttringsdag. Denna anvisning har av Modo publicerats i dagspressen den 29 december 1988.

För de aktieägare som erhållit erbjudanden innan RSV:s nya synsätt var etablerat blir övergången mellan de två systemen, i kombination med förslaget i regeringens proposition om det blir förverkligat, helt orimligt.

De aktieägare som lämnat in sina aktier för överlåtelse enligt gällande erbjudanden kunde inte utgå från något annat än den mycket väl etablerade praxis som RSV tidigare tillämpat.

Den i propositionen föreslagna övergångsregeln ger i kombination med RSV:s nya princip upphov till en otillåten retroaktivitet i lagstiftningen. Detta missförhållande bör med tanke på frågans karaktär inte lösas genom en anvisning från RSV utan bör i stället regleras direkt i övergångsbestämmelsen. Ovanstående orimlighet, dvs. en faktisk retroaktivitet, kan möjligen uppstå även vid försäljning av aktier i andra fall, exempelvis icke noterade aktier där parterna avtalat om försäljning före årsskiftet 1988/89, men beskattningstidpunkten infaller efter årsskiftet.

Det bör ankomma på utskottet att utarbeta erforderlig lagtext.

Hemställen

Med anledning av det anförda hemställs

att riksdagen beslutar om komplettering av övergångsreglerna i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 3 februari 1989

Kjell Johansson (fp)